

Wyjaśnienie dotyczące rozliczania czasu pracy źródeł szczytowych po 17 sierpnia 2021 r.

W związku z upływającym w dniu 17 sierpnia 2021 r., terminem dostosowania istniejących instalacji do wymagań wynikających z decyzji wykonawczej Komisji ustanawiającej Konkluzje BAT dla dużych obiektów spalania (LCP) pojawia się wiele pytań dotyczących rozliczania czasu pracy tzw. źródeł szczytowych, pracujących nie więcej niż 1500 h/rok.

Poniżej przekazuję stasowane wyjaśnienia wskazujące w jaki sposób należy kontrolować czas pracy źródła szczytowego między w okresie 17.06 – 31.12.2021 jak i w kolejnych latach.

Konkluzje BAT dla dużych obiektów spalania (LCP) jak również rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. 2020 poz. 1860) zawierają zapisy odnoszące się do możliwości szczególnego traktowania źródła spalania lub jego części w przypadku, gdy jest eksploatowane przez ograniczoną liczbę godzin w roku np. < 1500 h. Ogólne zasady dotyczące obowiązku monitorowania emisji i czasu pracy jak również nadrzędna reguła mówiąca, że w ramach jednego źródła (rozumianego zgodnie z pierwszą lub drugą zasadą łącznia¹) możliwe jest wyznaczanie tylko jednej części szczytowej (składającej się z jednego lub więcej pojedynczych źródeł np. kotłów), są takie same w obydwu przypadkach.

Tym niemniej w podejściach tych występują pewne różnice m.in. w odniesieniu do rozliczania czasu pracy. Konkluzje BAT mówią wprost o ilości godzin w roku natomiast rozporządzenie. ws. standardów emisyjnych (w ślad za IED²) mówi o średniej kroczącej z 5 lat. Dlatego też rozliczanie czasu pracy szczytowej części źródła na potrzeby Konkluzji BAT oraz na potrzeby standardów emisyjnych będzie przebiegać na nieco odmiennych zasadach.

Należy też rozróżnić dwa przypadki:

- (i) źródeł pracujących w trybie szczytowym (np. od 1 stycznia 2016 r.), które nadal będą w ten sposób eksploatowane oraz
- (ii) źródeł które przejdą w tryb pracy szczytowej od 17 sierpnia 2021 r.

W przypadku źródeł, które pracowały < 1500 h/rok już w roku 2016, i taki tryb pracy zostanie utrzymany w kolejnych latach, może dojść do skumulowania pewnej nadwyżki. Gdy część szczytowa pracowała np. w latach 2017 - 2020 po 1000h/rok, to w roku 2021 limit czasu pracy dla zaspokojenia średniej kroczącej może wynieść do 3500h (zależy to od decyzji prowadzącego instalację). Taką możliwość daje wynikająca z dyrektywy 2010/75/UE ws. emisji przemysłowych (IED) zasada rozliczania czasu pracy źródeł szczytowych, jako średniej kroczącej z 5 lat, niezależnie do tego, że od 17 sierpnia 2021 r., zaczną obowiązywać wymagania wynikające z Konkluzji BAT. Rok 2021 będzie więc szczególnie w tym znaczeniu, że pozwoli na rozliczenie czasu pracy źródła szczytowego za ostatnie 5 lat. W kolejnych latach, chcąc korzystać z łagodniejszych wymagań przewidzianych w Konkluzjach

¹ Zgodnie z art. 157a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 868).

² Dyrektywa 2010/75/EU z dn. 24 listopada 2010 r., ws. emisji przemysłowych.

BAT, dla źródeł szczytowych czas pracy instalacji (lub jej części) nie będzie mógł przekraczać 1500 h/rok. Należy jednak mieć na uwadze, że po 17 sierpnia 2021 r. nadal będą obowiązywały (wynikające z IED) przepisy dotyczące standardów emisyjnych. Dlatego też, chcąc dalej korzystać z dopuszczalnych wielkości emisji przewidzianych dla źródeł szczytowych w roku 2022 i kolejnych latach, niezbędne będzie także dopilnowanie, aby średnia krocząca z 5 lat nie przekroczyła limitu 1500h/rok.

W związku z powyższym, ewentualna nadwyżka godzin jaka zostanie wykorzystana w roku 2021 będzie mieć wpływ na limit czasu pracy przypadający na kolejne lata. Gdy prowadzący instalację zdecyduje się np. wykorzystać całą nadwyżkę i przepracować 3500 h w roku 2021 to czas pracy w latach 2022 – 2025 nie będzie mógł przekroczyć 1000 h/rok – co wynika z konieczności rozliczenia czasu pracy także jako średniej kroczącej z 5 lat. Przykład ten został zobrazowany w poniższej tabeli.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Liczba przepracowanych godzin	1000	1000	1000	1000	1000	3500	1000	1000	1000	1000	1500
Średnia krocząca z 5 lat	1000	1000	1000	1000	1000	1500	1500	1500	1500	1500	1100
Ilość godzin na rok – Konkluzje BAT						1500	1500	1500	1500	1500	1500

Na podstawie przykładu z tabeli, w roku 2026, rozliczenie średniej kroczącej z 5 lat pozwoliłoby znowu na przepracowanie do 3500h jednak z uwagi na Konkluzje BAT liczba godzin przypadających na dany rok nie może przekroczyć 1500 h.

Zaprezentowane powyżej podejście może jednak ulec zamianie w związku z rozpoczynającą się rewizją IED, zakładającą m.in. ujednoczenie wymagań dyrektywy z Konkluzjami BAT. Możliwe jest więc, że nowe przepisy nie będą już zobowiązywały do podwójnego rozliczania emisji i czasu pracy źródeł, co w praktyce będzie oznaczało m.in. brak obowiązku weryfikacji średniej kroczącej z 5 lat. Szczegóły dot. nowych rozwiązań i terminu ich obowiązywania nie są jeszcze znane.

Drugi przypadek dotyczy sytuacji, gdzie źródło (lub jego część) pracujące dotychczas w trybie podstawowym zostanie przestawione na szczytowy tryb pracy od 17 sierpnia 2021 r. Od tego momentu pozwolenie zintegrowane powinno określać roczny czas pracy nie większy niż 1500 h/rok, dla całej części szczytowej.

Jednocześnie, mając na uwadze datę wejścia w życia Konkluzji BAT oraz wielorakość różnych przypadków i konfiguracji instalacji jakie mogą się pojawić w związku z przejściem w szczytowy tryb pracy wynikający z konkluzji BAT, jak również potrzebę realizacji obowiązków sprawozdawczych w ujęciu roku kalendarzowego, dopuszczalne wydaje się przyjęcie, że od 17.08.2021 do 31.12.2021 możliwe będzie wykorzystanie całego limitu czasu pracy przypadającego na ten rok.

Z poważaniem

Katarzyna Szadkowska-Piergies
Zastępca Dyrektora
Departament Instrumentów Środowiskowych
/ – podpisany cyfrowo/

